

تاریخ را در یک صفحه تدریس کنیم

مسلم میرزاوند^۱

تاریخ ارسال: ۱۳۹۹-۱۲-۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰-۰۱-۱۰

چکیده:

با وجود روش‌های عمومی تدریس (سخنرانی، بارش فکری، پرسش و پاسخ و...) استفاده از روش‌های تخصصی در تدریس تاریخ در مدارس ضرورتی انکارناپذیر است. براین اساس، مقاله پیش رو می‌کوشد به این سوال پاسخ دهد که آیا روش‌های ابتکاری معلمان می‌تواند یادگیری در درس تاریخ را برانگیزاند و مشارکت دانش‌آموزان را ایجاد کنند؟ می‌توان از این مدعا (فرضیه) سخن گفت که روش تدریس «تاریخ در یک صفحه» از جدیدترین روش‌های تخصصی و ابتکاری تدریس یکی از دبیران درس تاریخ است که در فرآیند یاددهی-یادگیری مؤثر و تسهیل‌کننده تدریس دبیران درس تاریخ است. این پژوهش که به روش کتابخانه‌ای و به شیوه توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر تجربه شخصی نویسنده ارائه می‌شود، روشی است که تمام محتوای کتاب تاریخ دهم انسانی را در یک صفحه کاغذ با ابعاد طولی ۱۵۰ سانتیمتر و عرض ۱۰۰ سانتیمتر بدون حذف سرفصلی از کتاب درسی، در اختیار دبیران و دانش‌آموزان قرار می‌دهد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ایجاد تعامل دو سویه بین دانش‌آموز و دبیر، آسان‌سازی مباحث، تعیین نقشه راه، تأکید بر مطالب مهم هر درس، قابلیت نصب آسان، تقویت یادگیری، دسته‌بندی‌های محتوایی، کم هزینه بودن و ایجاد علاقه به حفظ هویت و فرهنگ را داراست.

واژه گان کلیدی: روش تدریس، آموزش، تاریخ، نورآوری در تدریس

^۱- مسلم میرزاوند دانشجوی دکتری تاریخ دانشگاه لرستان و دبیر تاریخ آموزش و پرورش خوزستان

مقدمه

می دانیم که مباحث و محتوای درس تاریخ، حوادث و رویدادهای مهم انسانی گذشته‌اند که در گذشته روی داده‌اند؛ لذا بازآفرینی و چگونگی بازسازی تدریس این رخدادهای که از قابلیت تجربه و آزمایش و تکرار برخوردار نیستند، امری دشوار به نظر می‌رسد و همین دشواری، مهم‌ترین دغدغه یک دبیر تاریخ در کلاس درس است. نگارنده در سال‌های تدریس همواره از این امر مستثنا نبوده و همواره در پی پاسخ به این پرسش بوده‌ام که چگونه می‌توان روشی مناسب برای علاقمندی و یادگیری بهتر مطالب عمده‌تأ حجیم و پیچیده‌دروس تاریخ یافت که هم سرعت یادگیری را افزایش دهد و هم یادگیری و تفهیم مطالب درسی تاریخ دانش آموزی را بهتر و آسان‌تر کند.

امروزه روش‌های عمومی تدریس، فاقد روش تخصصی کامل و نوینی برای ارائه تدریس تاریخ هستند. بنا براین از این ناحیه «تحول در آموزش درس تاریخ، ضرورتی انکارناپذیر است» (مجد: ۱۳۹۱، ۵۳). با این حال در میان پژوهش‌های مبتنی بر حوزه روش‌های تدریس تاریخ که تاکنون ارائه شده، پژوهش مسقلی که درباره تدریس تمامی سرفصل‌های کتاب درسی تاریخ باشد، به چشم نمی‌خورد. برای پاسخ به این دغدغه، نگارنده از طریق شیوه جدیدی که آن را «آموزش تاریخ در یک صفحه» نامیده است، فرآیند یاددهی-یادگیری تاریخ دهم انسانی را تسهیل و تمامی سرفصل‌های کتاب درسی را در آن گنجانده است؛ لذا این طرح که در ابتدا به عنوان یک وسیله کمک آموزشی در دو نسخه نوشتاری (پوستر) و الکترونیکی (پرده نگار) طراحی و به ثبت رسیده است،^۲ می‌تواند به عنوان الگویی برای دبیران درس تاریخ باشد تا با استفاده از آن در کلاس درس بتوانند یک رابطه مشارکت و تعامل، بین خود و دانش آموزان، ایجاد نمایند و تاریخ را به گونه‌ای تخصصی آموزش دهند.

پیشینه و ضرورت:

در سالیان اخیر، افرادی در حوزه پژوهش‌های تاریخی به صورت اعم و در حوزه روش‌های تدریس تاریخی به طور اخص پژوهش‌های گسترده‌ای به جامعه علمی ارائه کرده‌اند؛ آنچنان‌که هر یک از آنها در جایگاه و تخصص خود، دارای اعتبار و اهمیت می‌باشد اما در زمینه تدریس تاریخ و بویژه، تجارب زیستی دبیران تاریخ، پژوهش‌های انجام شده بسیار اندک و پراکنده می‌باشد و از طرفی هیچ‌یک از این پژوهش‌ها، به صورت اختصاصی، روش تدریس تمامی کتاب درسی تاریخ ایران و جهان باستان (۱) پایه دهم انسانی را به شکل عملی تدریس ارائه نکرده است. پژوهش پیش رو که به نتایج موفقی هم رسیده است به صورت تخصصی و منسجم، بحث تدریس تاریخ دهم انسانی را بر اساس الگوی یک صفحه‌ای ۱۵۰ سانتیمتری بررسی کرده است که می‌تواند پایه‌گذار تحقیقات مشابهی در دیگر دروس تاریخ در آینده باشد. و از طرفی از آنجایی که تاکنون پژوهش مستقل و جامعی که بتواند تمامی سرفصل‌های کتاب را در قالب یک روش تدریس ارائه نماید، انجام نگرفته است، به همین دلیل ضرورت و اهمیت این مقاله مشخص می‌گردد.

تجربه شخصی و زمینه نگارش تدریس تاریخ در یک صفحه

در سال ۱۳۹۵ مدتی بعد از فارغ التحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد تاریخ، از طریق آزمون استخدامی به آموزش و پرورش راه پیدا کردم. بدین صورت که پس از گذراندن یک دوره فشرده چند ماهه مهارت‌آموزان ماده ۲۸ در پردیس علامه طباطبایی دانشگاه فرهنگیان خرم آباد به عنوان دبیر تاریخ در آموزش و پرورش منطقه الوار گرمسیری خوزستان مشغول به کار شدم. سال اول با همه انگیزه‌ای که داشتم چندان خود را در حوزه روش‌های تدریس مفید نمی‌دیدم. اما این برایم سؤال بود که چرا سایر دبیران به فنون مختلف تدریس بی‌توجه‌اند و همچنان به شکل‌های سنتی و بیشتر به روش سخنرانی، تدریس را انجام می‌دهند. افزون بر آن دائماً می‌گفتند: «شما به تازگی وارد قشر و جامعه فرهنگیان شده‌اید؛ خیلی طول نمی‌کشد که خسته

^۱- این پژوهش در قالب یک وسیله کمک آموزشی مکتوب با عنوان «آموزش درس تاریخ دهم انسانی در یک صفحه» به شماره مجوز ۱۸۰۸۳ از سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، مورد ارزیابی محتوایی قرار گرفته و تاییدیه وزارت آموزش و پرورش را دریافت نموده است.

خواهی شد و از این قبیل سخنان دلسردکننده ادامه داشت و این برای من قابل تحمل نبود. اما من مصمم بودم راه و روش‌های علمی جدیدی را به کار بگیریم، شاید این سماجت به خاطر آن بود که تاریخ خوانده بودم و حاضر به تسلیم نبودم، مضاف بر آن در ابتدای کار بودم و میل به آموختن و گشودن راه‌های جدید برای افزودن بهره‌وری آموزش در من موج می‌زد. با اینکه پنج روز هفته را در پایه‌های مختلف متوسطه دوم مشغول به تدریس بودم، در کنار آن به دنبال راهی برای کیفیت تدریس تاریخ بودم.

در بررسی روش تدریس تاریخ، دو مشکل مهم قابل تأمل است. «یکی تکیه بیش از حد بر محفوظات و انتقال اطلاعات و دوری گزیدن از آموزش تفکر انتقادی، دوم عدم جذب درس تاریخ برای دانش‌آموزان به خاطر استفاده از روش‌های سنتی در تدریس از سوی معلمان» (طاهره احمدی و غلامعلی احمدی، ۱۳۷۸: ۲۷).

تحقیق نگارنده بیشتر در مورد مشکل دوم است؛ با این آگاهی که بازسازی رویدادهای تاریخی و تدریس آن، دشوار و سنگین است. هر وقت که از دانش‌آموزان می‌خواستیم که علاقه‌مندی بیشتری به درس تاریخ نشان دهند و یا روش‌هایی که علاقه آنان را به این درس افزایش دهد، پیشنهاد نمایند، با یک بی‌میلی و بی‌رغبتی دور از انتظاری مواجه می‌شدم و این بدین معنا بود که یک رکن اصلی آموزش یعنی دانش‌آموزان در فرآیند یاددهی - یادگیری حضور ندارند؛ زیرا «از نظر تربیتی، تجاربی با ارزش‌اند که از دو شرط تأثیر متقابل و تداوم برخوردار باشند» (کریمی قهی، ۱۳۹۸: ۲۵).

شاید آنان حق داشتند زیرا محتوای درس تاریخ برایشان، قابل لمس و تجربه نبود و از جانب دیگر، روش‌های پیشین تدریس تاریخ، آن جذابیت و مشارکت را در بین دانش‌آموزان ایجاد نمی‌کرد. بدین علت، آنان همیشه از عدم علاقه خود و دشواری درس تاریخ شکایت می‌کردند. بخصوص این که تاریخ را فاقد کاربرد می‌دانستند. با ورود به مباحث فلسفه تاریخ نگاری و این که «درس تاریخ، عمومی است و در تمام دنیا و در همه دوره‌های تحصیلی تدریس می‌شود تا میل وطن پرستی و جهان‌دوستی را در وجود دانش‌آموزان نهادینه کند. پس، گذشته از هدف علمی، یک هدف سیاسی هم پشت این درس‌ها وجود دارد. تاریخ، انسان را با هویت گذشته آشنا می‌کند» (پاپلی یزدی، ۱۳۸۹: ۵).

در فرصت‌هایی که فراهم می‌شد از فواید دیگر تاریخ برای دانش‌آموزان از گفته‌های استاد زرین‌کوب مطالبی بیان می‌کردم که «تاریخ برای جوانان این فایده را دارد که آنها را زودتر از معمول به سطح عصر خویش می‌رساند؛ پنجره‌ها را به روی آنها می‌گشاید، و به آنها اجازه می‌دهد تا عواملی را که در جهان آنها حاکم بوده است و هنوز هست، بهتر بشناسند؛ آنچه را در خور ترک و طرد است، از آنچه شایسته حفظ و نگهداری است، تمیز دهند» (زرین کوب، ۱۳۸۳: ۱۲).

با این حال، مسئله عدم رغبت دانش‌آموزان، کار تدریس مرا سخت می‌کرد؛ بویژه این که چگونگی بازسازی وقایع تاریخ دشوار است و امکاناتی جز تخته و ماژیک و کتاب، چیز دیگری در اختیار نداشتم. شاید هم از این منظر، معلمان دیگر حق داشتند که روش تدریس سنتی سخنرانی را در منطقه محروم ما - الوار گرمسیری - برگزینند. به خاطر اهمیت این بُعد است که می‌گویند: «شیوه تدریس معلم تأثیرگذارتر است تا محتوای تدریس شده» (طاهره احمدی و غلامعلی احمدی، ۱۳۷۸: ۲۷). در هر حال برای بهتر رعایت کردن تفاوت‌های فردی یادگیرندگان، از روش‌ها و فنون مختلف آموزشی استفاده شد (سیف، ۱۳۹۱: ۲۱۱).

در راستای بهبود وضعیت تدریس، روش‌های مختلفی مانند سخنرانی، مشارکت دانش‌آموزی و بارش فکری را در کلاس تاریخ اجرا کردم، هر کدام گروهی از دانش‌آموزان را جذب خود کرد و این باعث شد تا برای تنوع روش‌های تدریس به فکر روش‌های نو و به کارگیری روش‌های ابتکاری در حوزه تخصصی خود باشم. با جستجویی در اینترنت و بررسی روش‌های تدریس در چند کتاب روانشناسی، مانند کتاب‌های روانشناسی تربیتی؛ علی اکبر سیف (۱۳۹۱)، روانشناسی تربیتی؛ پروین کدیور (۱۳۹۳) و مهارت‌های آموزشی و پرورشی و روشها و فنون تدریس از حسن شعبانی (۱۳۹۴) به راه‌ها و روش‌های متعدد و گوناگونی دسترسی یافتیم اما همه آنها در ارائه درس تاریخ، یک اشکال عمده داشتند و آن این که روش‌های تدریس هر یک برای رشته‌های علوم تربیتی بوده و در حوزه روش‌های تدریس عمومی به شمار می‌آمدند؛ لذا برای یک دبیر تاریخ، روش‌ها و فنون چندانی در راستای تدریس تاریخ نداشتند؛ این مسئله، ذهنم را مشغول کرده بود، تا این که فکری به ذهنم رسید.

از آنجا که پیش از شغل دبیری، مدت ۵ سالی را در کتابخانه‌های عمومی به عنوان کتابدار فعالیت می‌کردم، پوسترهایی جهت معرفی کتاب‌هایی که با مناسبت‌های آن ماه ارتباط داشتند، به کتابخانه‌های عمومی تحویل می‌دادند و در ده سطر آن کتاب را معرفی می‌کردند. پس با ایده گرفتن از این

طرح به فکر افتادم که حجم سنگین یکی از کتاب‌های درسی تاریخ را کم نموده و به همان شکل، متن درس‌ها را ترتیب دهم تا دانش آموزان را به فراگیری محتوای درس تاریخ سوق داده باشم.

در راستای رسیدن به این هدف و به امید یافتن راهی برای تدریس بهتر تاریخ، «کتاب تاریخ دهم رشته انسانی» را که نقدهایی به محتوا و روش ارائه مطالب آن داشتم، برگزیدم و دست به کار شدم. وقتی با حجم سنگین واژگان کتاب تاریخ دهم انسانی، (به استثنای فعالیت‌ها، پرسش‌های نمونه، یک توضیح، بررسی شواهد و مدارک، جست‌وجو و کاوش و زیر نویس‌ها) مواجه شدم، به وقت گیر بودن آن پی بردم. پس به فکر افتادم که حتماً راهی برای آن پیدا کنم. به کافی‌نت مراجعه کردم و از طرح مورد نظرم با چند نفری صحبت کردم ولی هر یک مبالغی را برای اجرای طرح، پیشنهاد کردند. از یک طرف هزینه اعلام شده از سوی مجریان نسبتاً بالا و از سوی دیگر مسیر و نقشه راهی که برای اجرای طرح باید طی می‌شد، برایم کاملاً مشخص نبود و چندان آشکار نبود که خاتمه این کار، قرار است به کجا بینجامد؛ در نهایت با یک نفر به توافق رسیدم و شروع به نگارش و طراحی ایده تدریس آموزش درس تاریخ دهم انسانی (پایه اول متوسطه دوم) در یک صفحه نمودم. طرحی جدید و مناسب در حوزه تاریخ که می‌توانست علاقه کافی را در دانش آموزان ایجاد کند و مرا به هدف خویش که جذابیت و تنوع درس تاریخ بود برساند.

در هر حال، ایده اولیه با عنوان «آموزش تاریخ دهم انسانی در یک صفحه» را به اجرا درآوردم. طرحی که کمبودهای کتاب تاریخ اول دبیرستان و حجم سنگین آن را کاهش و نظم و ترتیب در تبیین وقایع و رویدادهای تاریخی را نظامندتر می‌کرد. در زیر نیز، تصویر بسیار کوچک این وسیله آموزشی که با هدف تغییر در روش‌های تدریس تاریخ دهم انسانی تدوین یافته آورده می‌شود. (با علم به اینکه تصویر آن در کاغذ A4، سطح و حجم کار را به خوبی نشان نمی‌دهد ولی صرفاً جهت آشنایی پیوست گردیده است و پوستر آن جداگانه به نشانی مجله پژوهش در آموزش تاریخ ارسال شده است.) در ادامه معرفی و دیگر ویژگی‌ها آن ذکر می‌شود.

معرفی و اهمیت روش آموزش تاریخ در یک صفحه

وسیله آموزش تاریخ دهم انسانی در یک صفحه که الگویی تخصصی از روش‌های تدریس تاریخ است، محصولی است که در دو نسخه نوشتاری (پوستر) و الکترونیکی (پرده‌نگار) توسط مسلم میرزاوند دبیر تاریخ دبیرستان‌های منطقه الوار گرمسیری استان خوزستان طراحی و تولید شده است. این اثر از نظر ابعاد با طول ۱۵۰ سانتیمتر و عرض ۱۰۰ سانتیمتر در یک صفحه، درس تاریخ دهم انسانی را به تصویر می‌کشد. در این طرح، دانش‌آموز می‌تواند تمامی ۱۶ درس تاریخ ایران و جهان باستان (۱) پایه دهم انسانی را در یک نگاه ببیند و مطالعه کند.

این وسیله با ارائه الگویی جدید از تدریس تاریخ، بر اهمیت درس تاریخ دهم انسانی به عنوان نخستین کتاب تخصصی تاریخ متوسطه دوم تأکید می‌نماید و ضمن تبیین اهداف آموزشی مشخص، باعث تقویت یادگیری درس به درس دانش‌آموزان با کتاب اصلی خواهد شد. آموزش این وسیله درس به درس است و مطالب هر درس به شکل پیوسته آمده است. به طوری که بیش از ۵۰۰ نکته تاریخی آموزشی و مهم را در اختیار مخاطب قرار می‌دهد به گونه‌ای که دانش‌آموز قادر خواهد بود با مطالعه آن با توجه به دسته‌بندی‌های صورت گرفته، مطالب و نکات مهم و کلیدی آن را فرا بگیرد. دسته‌بندی، طراحی گرافیکی و خلاصه نویسی در تمامی درس‌ها به کار رفته است. و این در حالی است که اشکال، دسته‌بندی‌ها، علائم ریاضی و رنگ بندی که در کتاب درسی کمتر به کار رفته برای یادگیری بهتر در آن بیشتر استفاده شده است.

این طرح قابلیت چاپ به شکل پوستر، بنر، کاغذ و غیره را داراست و بر نکات، علت‌ها، زمینه‌ها، نتایج، دستاوردها و پیامدها و رویدادهای تاریخی تأکید بسیار شده است که از این نظر بر روند یاددهی-یادگیری دانش‌آموزان تأثیر مستقیم دارد. در پوستر با توجه به مطالب هر درس شکل و تصویری هماهنگ و مرتبط با موضوع درس‌ها برای فهم بیشتر در کناره‌ها، اما به شکل پراکنده آمده است که به دانش‌آموزان در جهت شناخت بهتر، و درک جامع‌تر محتوا و مطالب کمک می‌کند.

از آنجا که در این تصویر، محتوا و مطلب پژوهش در مورد کتاب تاریخ ایران و جهان باستان است، نقشه شاهنشاهی هخامنشی در پس زمینه آن آمده است به علاوه در دو طرف نقشه نیز دو سرباز هخامنشی طراحی شده است که هم نشان از محافظت قلمرو گسترده شاهنشاهی هخامنشی به دست این سربازان دارد و هم بر جنبه زیباشاختی، هنری و معماری آن تأکید شده است. افزون بر آن در هر درسی بر روی نکات با اهمیت آن در یک نمودار دایره‌ای تأکید شده است. این وسیله در واقع افق فکری جدیدی را پیش روی دانش‌آموز می‌گذارد و محتوای درس تاریخ دهم انسانی را از یک حالت بدون انعطاف خارج می‌کند.

مهمترین اهداف آموزشی روش تدریس تاریخ در یک صفحه

- ۱- تأکید بر اهمیت آموزش درس تاریخ دهم انسانی به عنوان نخستین کتاب تاریخ تخصصی متوسطه دوم در رشته ادبیات و علوم انسانی.
- ۲- آسان جلوه دادن محتوای درسی تاریخ دهم برای دانش‌آموزان و ایجاد نقشه راه در یک صفحه.
- ۳- الگویی جدید از ارائه تدریس درس تاریخ.
- ۴- کمک به دانش‌آموزان در یادگیری مهارت خلاصه نویسی مطالب دشوار و طولانی.
- ۵- طراحی و چیدمان مباحث به همراه نحوه ارائه آن باعث رغبت و انگیزه دانش‌آموزان به مطالعه کتب درسی تاریخ می‌شود.
- ۶- ضمن خلاصه نویسی، تمامی تیتراها و سرفصل‌های و عناوین مربوط به کتاب درسی در طرح فعلی حفظ شده است.
- ۷- استفاده از طرح «تاریخ در یک صفحه» ضمن تبیین اهداف آموزشی، باعث تقویت و یادگیری درس به درس دانش‌آموزان مطابق با کتاب اصلی خواهد شد.
- ۸- به کارگیری این روش در تدریس تاریخ، باعث تقویت روحیه همیاری و همکاری در بین دانش‌آموزان خواهد شد.
- ۹- استفاده از این روش، یادگیرندگان را با مفهوم اصلی و واقعی موضوعات درس‌ها آشنا می‌سازد.

- ۱۰- ایجاد علاقه به هویت و میهن دوستی دانش آموزان.
- ۱۱- این طرح در تسهیل و تسریع روند تدریس برای دبیران تاریخ مؤثر است.
- ۱۲- این روش تدریس تخصصی، همکاری متقابل دانش آموز و معلم را تقویت خواهد کرد.
- ۱۳- استفاده از آن دانش آموزان را به مباحث و اطلاعات تاریخی علاقه مند می نماید.
- ۱۴- کمک به آموزش بیشتر و جبران کمبود ساعات اختصاص یافته به درس تاریخ در مدارس.
- ۱۵- استفاده از روش تدریس تاریخ در یک صفحه زمینه بحث گروهی را فراهم می سازد.
- ۱۶- این طرح زمینه ایجاد همفکری و پرسش و پاسخ دانش آموزان از یکدیگر (خود امتحانی دانش آموزان از یکدیگر) در زنگ‌های استراحت حتی در ساعات غیر از تدریس تاریخ را به دنبال دارد.
- ۱۷- استفاده از الگوی تدریس تاریخ به روش تاریخ در یک صفحه، باعث آشنایی بیشتر دانش آموزان با اهداف معین و مشخص (از پیش تعیین شده) خواهد شد.
- ۱۸- قابلیت نصب آسان در کلاس درس تاریخ، راهروها و تابلو مدرسه را داراست.
- ۱۹- ارزان و پایین بودن هزینه استفاده آن برای دبیران و دانش آموزان در مقایسه با سایر وسایل کمک آموزشی.
- ۲۰- آموزش تاریخ به روش الگوی تاریخ در یک صفحه حاوی بیش از ۵۰۰ مطلب تاریخی و نکته های آموزشی مهم است.
- ۲۱- در این طرح حجم زیادی از اطلاعات با حفظ محتوای اصلی کتاب در یک صفحه گرد آمده است.
- ۲۲- تاکید بر یادگیری جنبه های هنری، معماری، اعتقادی، اقتصادی و نظامی با استفاده از تصاویر کتاب تاریخ «۱» در این طرح.
- ۲۳- کمک به تقویت و بالابردن ظرفیت فکری دانش آموزان.

نتیجه گیری

شکی نیست که روش سخنرانی به عنوان قدیمی ترین و متداول ترین روش مورد استفاده برای ارائه درس تاریخ توسط دبیران این درس، هنوز هم در سطح زیادی استفاده می شود؛ روشی که این ضعف بزرگ را دارد که مشارکت دانش آموزان را در تدریس تاریخ ایجاد نمی کند. روش و الگوی جدید آموزش «تاریخ دهم انسانی در یک صفحه» روشی است که با یک الگوی نو و به شکل کاملاً تخصصی، بر همکاری دانش آموزان و دبیران و مشارکت دوسویه آنها تاکید دارد.

این روش ارائه شده ویژگی آن را دارد که بیشتر روش های عمومی تدریس را از طریق آن به اجرا درآورد؛ با این تفاوت که این روش با یک رویکرد روان تری به بازسازی وقایع و رویدادها تاریخی پرداخته است و ضمن دسته بندی، طراحی گرافیکی و خلاصه نویسی صورت گرفته در تمامی درس ها، بیشتر بر نکات، علت ها، زمینه ها، نتایج و پیامدهای رویدادهای تاریخی تاکید می کند و از این نظر بر روند یاد دهی - یادگیری درس تاریخ دانش آموزان تاثیر مستقیم دارد. این در حالی است که اشکال، دسته بندی ها، علائم ریاضی و رنگ بندی که در کتاب درسی کمتر به کار رفته برای افزایش یادگیری بهتر در آن بیشتر استفاده شده که یکی دیگر از مزیت های مورد توجه این روش تدریس است.

در این روش تدریس مطالب مهم و کلیدی هر درس نیز با نمودار دایره ای مشخص شده که برای آن دسته از دانش آموزانی که بضاعت مالی برای خرید کتاب های کمک درسی ندارند، می تواند در انتخاب نکات کلیدی و کنکوری کمک کننده باشد و با توجه به دسته بندی های صورت گرفته، دانش آموز می تواند مطالب و نکات مهم و کلیدی آن را فرا بگیرد. در واقع این طرح برخلاف نظریه ها و روش های تدریس که به طور عمده توسط غیر ایرانیان طراحی، تولید و ارائه شده اند، یک ایده تمام ایرانی است که هم به صورت فردی و هم گروهی می تواند مورد استفاده دانش آموزان و دبیران قرار بگیرد تا به عنوان یک روش نو دانش آموز را به درس تاریخ جذب کند و آن اضطراب و فشار روانی را که دانش آموز نسبت به کتاب دارد را تا حدود زیادی کاهش می دهد. بویژه این که طرح را مقابل خود در کلاس درس نصب شده می بیند و درس به درس از آن استفاده می کند. به گواه دبیران

تاریخ شهرستان که از این طرح در کلاس درس استفاده کرده اند این روش، سرعت یادگیری دانش آموزان را افزایش می‌دهد؛ تفهیم مطالب را آسان‌تر ساخته و تاثیر بسزایی در علاقه و مشارکت و جذب دانش آموزان داشته است.

منابع و مأخذ

- احمدی، طاهره و غلامعلی احمدی، (۱۳۹۷)، «آموزش تاریخ ضرورت‌ها و شیوه‌های نوین»، رشد آموزش تاریخ، دوره بیستم، شماره ۶۹
- پرتوی مقدم، عباس و همکاران، (۱۳۹۵)، تاریخ (۱) ایران و جهان باستان، کتاب درسی، پایه دهم انسانی - کد ۱۱۰۲۱۹، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- دادار، نصرالله، (۱۳۸۹) «باید معلمان بخواهند؛ گفتگو با محمد حسین پایلی یزدی»، ماهنامه آموزشی، تحلیلی رشد معلم، شماره ۳، پیاپی ۲۵۲.
- زرین کوب، عبدالحسین، (۱۳۸۳)، تاریخ در ترازو، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۱)، روان‌شناسی تربیتی، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- شعبانی، حسن (۱۳۹۴)، مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس)، تهران: انتشارات سمت.
- کدیور، پروین، (۱۳۹۳)، روان‌شناسی تربیتی، تهران: انتشارات سمت.
- کریمی قهی، منصوره، (۱۳۹۸) «تجربه‌های یادگیری در آموزش تاریخ»، رشد آموزش تاریخ، دوره بیستم یکم، شماره ۷۲
- مجد، مصطفی، (۱۳۹۱)، آموزش تاریخ رویکردها و چالش‌ها، تهران: انتشارات رسانه‌های نوین.

Teaching History in One Page

Moslem Mirzavand³

Abstract:

Despite the general teaching methods (lectures, brainstorming, questions and answers, etc.), the use of specialized methods in teaching history in schools is an undeniable necessity. Accordingly, the present article tries to answer the question: Can teachers' innovative methods stimulate learning in history and create student participation? It can be argued that the teaching method of "history" In one page is one of the newest specialized and innovative teaching methods of one of the history teachers who is effective in the teaching-learning process and facilitates the teaching of

³ - PH.D Student of History of Iran after Islam, Lorestan university.

history teachers. This research is based on the library method and descriptive-analytical method. It is presented based on the author's personal experience; it is a method that provides all the contents of the tenth human history book on a sheet of paper with a length of 150 cm and a width of 100 cm without removing a chapter from the textbook, for teachers and students. Create a two-way interaction between student and teacher, facilitate topics, determine the roadmap, emphasize the important content of each lesson, easy installation, enhance learning, content categories, low cost and interest in preserving identity and culture has.

Keywords: Method, instruction, teaching, "History on one page"